

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

As aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos postát sor egyszer 10 kr., minden következéskor 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilváltás sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Meghívó.

A világo si szabadelvű párt s z o m b a t o n folyó hó 17-én délután 3 óra-kor a nagyvendéglő termében

képviselő jelölés céljából

ülést tart, melyre a párt tagjait tisz-tellel meghívja

a kerületi szabadelvű párt végre-hajtó bizottsága.

Meghívó.

A p é c s k a i választó kerület

szabadelvű pártja

a küszöbön álló országgyűlési képviselő választások alkalmából f. é. október hó 14-én d. e. 10 órakor M.-Pécskán

jelölő gyűlést tart,

melyre a párt tagjait azon kéréssel van szerencsénk meghívni, miszerint azon le-hetőleg nagy számban megjelenni szives-kedjenek.

Szomorú István,
pártjegyző.

Kripp József,
pártelnök.

A választás tengelye.

Arad, október 12.

Mi legyen a jelszó? mi körül forogjon a választás? mi legyen annak tengelye?

A képtelenségek világában, a hol elvi alap nélküli pártok a kormány képesség és győzelem igényével lépnek a küzdőtérre; — a hol az ellenzéki pártok fő-fő vezéré-ről beigazolható, hogy egész negyedszáza-dos multja csupa ellentmondás, önkény-telen ingadozás és tervszerű bujkálás, szükségbeli hazugság és célzatos megté-vesztés, és mégis találkoznak a társada-lom és sajtónak számbajövő tényezői me-lyek őt komolyan veszik... a képtelenségek ezen világában nem csoda valóban, ha alkotmányos életünk újabb korszakának legfontosabb választási hadjáratában, mely-nek eldőlését egyenesen a közszabadság és nemzeti haladás sorsa függ, hogy egy ilyen választásnál egyszerre kérdésessé lesz téve, hogy mire eskessük föl manda-tariusainkat, miben körvonalozzuk elvhü-ségük biztosítékát?

Sajátképen nem volna ez kérdéses, és egyszerűen úgy kellene a dolognak állania, hogy minden párt a saját elveinek fen-tartása iránti ígéretet követelje saját je-löltjétől, és ezen elvekhez igyekezzen jog-sult küzdelmében a többséget megszerezni, a mely egyszerre mind a jelölt megválasztását is biztosítaná.

De hát mit csináljanak azok a pártok, melyeknek elvi alapjuk nincsen, mint a hogy nincsen például a hazugul „nemzetinek” nevezett Apponyistáknak, az Ugron-

pártiaknak és az agrariusoknak? Ezek közgazdasági utópiáknak és a tárgyalás alatt levő kérdések előlegesen fixirozott megoldásának kötelező felvételével szeret-nék a valódi kérdést elburkolni, azonki-vül a kormánypárt tagjainak egy részét a kiegyezés módosítási körül teendő kö-telező ígéretek által lekötni, s a jövődő kormányválság csiréit ily furfangos módon már most a választásokból a kormánypárt kebelébe bele vinni.

E derék urak naivitása már annyira terjed, hogy organumaikban kezdik a szabadelvű párti választókat kapacitálni, miszerint kötelező ígéretet vegyenek je-löltjeiktől, hogy a kvóta emelésébe bele nem mennek, holott tudvalevő, hogy en-nek megszabása a ház plenumától füg-getlen bizottságnak és végre a koronának van föntartva.

Bizák csak a jezsuita organumok egészen magára a szabadelvű választó polgárságra, hogy micsoda biztosítékait követelje jelöltjétől az ő elvhüségének. A szabadelvűpártoknak nincs szüksége közgaz-dasági kérdések részletei között kutatónia, hogy jelöltjétől valamelyes programfélet követelhessen. Mint olyan párt, mely a szabadelvűség alapján áll, képviselőitől egyszerűen a liberalizmus mellett minden kérdésben mindvégig kitartó elvhüséget követel; azután mint olyan párt, mely a valóban nemzeties irányu haladásra törek-szik, mandatáriusai részéről is azt köve-teli, hogy minden a nemzeti kultur-hala-dással összefüggő kérdésben ez legyen egyedüli és kizárólagos álláspontja és ne a felekezetiiség.

Tisztában lévén ilyenképen a sza-badelvű párt önmagával, nem kér irány-elveket és jelszavakat a nemzeti pártnak sem a vezérértől sem a fenntartott és su-galmazott újságjaitól. Legfeljebb azt a jogot követeli magának, hogy kedve sze-rint mulathasson a jezsuita főnök mani-fesztumának azon passzusán, amelyben a választások körül irányadó elvekre nézve az egyházpolitikáról azt mondja, hogy „azt csak az egyoldalú felfogás és átlátszó taktika akarná még ma is mesterségesen a magyar közélet tengelyévé tenni.

Ejh bizony, ha gróf Apponyi Albert nem állna oly nagyon szoros szövetségben az ő kedves barátai- és elvtársaival, a néppártiakkal, akik az egyházpolitikai re-formok visszaacsnálását tették a magyar közélet egyedüli tengelyévé, akkor még meg-bocsájthatnók ezt a csudálatosan merész letagadását a helyzet tényleges mivoltá-nak, de így nyíltan ki kell mondanunk, hogy e kijelentése a néppárti agitációk-kal és a feleszámú Apponyista, Ugronista, agrárius és nemzetiségi revizionistákkal szemben oly illetlen föllentés, mely még Apponyinak sem áll jól.

De különben is nézzük csak, mik lesz-

nek a jövődő országgyűlés legfontosabb teendői, illetőleg milyen természetűek lesz-nek azon reformok, amelyeket a legköze-lebb megalakulandó parlamentnek létesí-tenie kell?

1. A közigazgatás reformja a magyar államiság megszilárdítása és nemzeti jel-legének érvényre emelése szempontjából. Valjon számíthatunk-e ebben az autonó-mista Ugrontrakcióra, vagy arra az Appo-nyira, aki Székely-Udvarhelyen a köz-igazgatás államosítása ellen üritette po-harát.

2. A katolikus autonómia címén ak-tualissá lett ama törekvések meghiusítása, melyekkel az ultramontán párt a magyar királynak a parlamentararis kormányval megosztott kegyuri jogát a papság kezébe igyekszik átjatszani, szintugy az alapít-ványi vagyon kezelését és az ezen alapít-ványok által fentartott iskolák kormány-zatát. Képzeltető-e, hogy itt a felekezeti állásponton levő klerikális frakciók, az Apponyisták, agráriusok, fekete független-ségek a magyar állam eszme érdekét védeni fogják?

3. A népnevelés körében az állami befo-lyás emelése., illetőleg a felekezeti népis-koláknak szorosabb állami felügyelet alá helyezése, esetleg teljes államosítása. Mit várhatunk itt olyan törvényhozástól, mely a liberalizmust másodrendű, de a feleke-zeti és nemzetiségi érdekeket elsőrendű kérdésnek tekinti?

4. Az egyházpolitikai reformoknak, me-lyek csak egy éve vitettek át a gyakor-latba, liberális irányban való meggyöke-reztetése és biztosítása. — Ezt csak nem bizhatjuk sem a nyílt, sem a settenkedő revizionistákra.

Egy szó mint száz, nekünk szabadelvű képviselőkre van szükségünk, mert csak szabadelvű irányban fejleszthetjük állami-ságunkat és nemzeti kulturánkat, éppen azért a liberális párt választási akciójá-nak tengelye sem lehet más, mint a tiszta meg nem alkuvó liberalizmus. E jelben in-dulunk a harcza, s hiszünk a magyarok Istenében, e jelben győzünk.

A nagylaki szabadelvűpárt szervez-ke-dése.

— Saját külön kiküldött tudósítónktól. —

Nagylak, október 11.

Vasárnap délelőtt tartotta meg a nagylaki kerület szabadelvű pártja újból szervezkedő és képviselőjelölő nagygyűlést. A gyűlésen képviselve voltak a kerület összes községei: Apátfalva, Lele, Földesák, Kis-Királyhegyes, Kövegy, Csanád-Palota, Magyar-Csanád, Nagy-Majláth, Sajtény, Ambrózfalva, Alberti és Pitva-ros. Nagy lelkesedés mellett történt a megalakulás s még nagyobb, őszinta lelkesedéssel a képviselő-jelölés, a mikor is egyhangulag, ezer torokból felhangzó éljenzések között jelölték

szabadelvű programmal Kristóffy Józsefet, Csanádvármegye kitünő főjegyzőjét.

Kristóffy Józsefet különben is meggyeszte pártkülönbség nélkül tisztelik és becsülik. Ismerik nagy tehetségét, kiváló munkaképességét és munkaszeretét. Tizenhat év óta áll a megye szolgálatában s ez idő alatt a legjobb tudása szerint szolgálta annak minden jó ügyét. Tudják ezt a nagylaki kerület választói is ép úgy, mint az egész vármegye népe.

Ezért astán nem lehet osodálni, hogy Kristóffy Józsefet már megérkezésekor sajos ovációkkal, éljenzésekkel fogadták. Mikor pedig megtartotta programbeszédét, még az ellensékhöz tartozó polgárok is, akik megjelentek a programbeszéd meghallgatására, teljesen lefogyverezve érezték magukat s ép úgy éljenztek, mint a leghűbb szabadelvű pártiak.

Kristóffy József programjának minden szava magán viseli a térfiaságot, nyíltságot, őszinteséget. Politikája világos, érthető, az ellenfélről a tisztelet hangján emlékezik meg. Ez volt az oka aztán annak, hogy a választók a beszédnek minden passzusát sajosan megéljenztek s a képviselőjelöltet, a merre csak járt, mindenütt sajos ovációkkal fogadták.

A nagylaki kerület választó polgárai előtt sokáig feledhetlen lesz e nap s ez fog nekik erőt adni a győzelemmel végződő küzdelemhez, mert bizony a nagylaki kerület a legokosabb politikát fogja követni, ha Kristóffy Józsefet választja meg képviselőnek.

A nagylaki eseményekről az alábbi tudósításban számolunk be:

Kristóffy József, kinek kíséretében ott voltak: Návay Lajos dr., Návay Tamás, Farkas Mór, Major Miklós, Hervey István, Szojka Kálmán, Thaisz Géza, stb. körülbelül 10 órakor hagyta el Magyar-Csanádot.

A nagylaki országúton már ekkor feltűnt a zászlók sokasága, mely mindinkább közeledett. Körülbelül a fele utján találkozott össze a képviselőjelölt és kíséretének kocsióra a választókéval, a kik sajos, meg-megújuló éljenzéssel fogadták Kristóffy Józsefet.

Innentől a menet lépésben haladt, legelő a népbándérium, a mely 120 tagu volt. Hássz Sándor szolgabíró vezetése alatt, festői látványt nyújtva magyar, román és tót népviseletben. A képviselőjelölt fogatát körülbelül 400 kocsis követte, melyben a községek kiküldött választói ültek.

Folytonos éljenzések között haladt a menet a városig, ahol a nagylaki zenekar a Rakócsy-indulóval fogadta. Zenészóval járta be a menetet a város főbb utcáit, aztán a városházánál gyülekeztek össze a gyűlés megtartására.

Pontban 11 órakor Kövér Béla főszolgabíró nyitotta meg a gyűlést. A legnagyobb sajnálat hangján emlékezik meg arról, hogy Blaszkovics Ernő pártelnök, ki a gyűlést összehívta, nem jelenhet meg a gyűlésen, mert atyja beteg.

A gyűlés vezetésére Lauróvics János dr.-t, mint a párt alelnökét kéri fel, a ki éljenzések között elfoglalta helyét, a gyűlést megnyitja.

Legelső tárgy a képviselőjelölés.

Lauróvics János dr. hosszabb beszéd kíséretében Kristóffy Józsefet ajánlja képviselőjelöltnek. (Zajos éljenzés.) Nincs ma — ugymond — a vármegyének talán egyetlen fia sem, a kihez a választók anynyi bizalommal volnának, mint ő. (Eljenzés.) Ő tudja minden ügyünket, bajunkat, s ha valaki egyformán érez a kerületével, ha valaki szívén viseli kerületének érdekeit, Kristóffy Józsefet választja meg, mert az az ember volt a múltban is mindig. (Zajos éljenzés. Eljenzés Kristóffy József!)

Tíz tagu bizottságot küld ki ezután a gyűlés, hogy Kristóffy Józsefet a gyűlésen való megjelenésre s programbeszédjének megtartására felkérjék.

Ez idő alatt a végrehajtó bizottságokat alakították meg a következőkép:

Nagylakon román részről Elnök: Markovics Vincze. Alelnökök Petrovics Aurél, Lázár Stéva. Jegyzők: Kacsinka János, Karácsonyi János, Tagok: Barb Jun. Bogdán Jun, Czirják Konstantin, Czirják Stéva, Dragau György, Dragan Todor, Faur Stéva, Faur Pósa, Flokosz Petru, Flokosz Vaszilia, Faur Péra, Gyurkovics Nikolai, Kaba György, Kaba Mihály, Krisin György, Krisin Mihály, Krisin Szofra, Krisin Steva, Kiss Tódor, Kovács Milos, Kovács Mitru, Krisin Vaszilia, Kicsin József, Kicsin Miklós, Luczay István, Lugosan Sámson, Marzsingán Flore, Marzsingán Nikolai, Morár Uros, Muaris Iliá, Mudrity Pája, Nagy Stéfán, Olár Stéva, Olár Tódor, Onya Mitru, Onya Péra, Opre Mihály, Pattyan Mitru, Pattyan Lázár, Pattyan Todor, Pattyan Péter, Pless Alexa, Prekupass Mitru, Prakupas Nikolai, Prekupass Péter, Petrovics Sándor, Román Lázár, Rosucz Pája, Rusz János, Sándor Stéva, Szelecsán Ilés, Szina Milos, Szina Milos, Sztrója Gligor, Sztrója Petru, Sztrója Steva, Ifj. Sztrója Uros, Sumandán Péra, Totorán György, Tomcsán Romolusz, Vigyikán Gligor, Vigyikán Tyirila.

Nagylakon tót részről: Elnök Herdlicska Károly lelkész, alelnökök: Dr. Lauróvics János Tapay Ferencz, jegyzők: Szlovák Gyula, Herdlicska József, Tagok: Ambrus János, Bagyinnki János, Bartolonyi István, Bencsik András, Bencsik Péter, Bleyer Adolf, Dr. Bruk Adolf, Bencsik Mihály, Deinter Mihály, Dovály István, Dovály Mihály, Dovály Péter Pál, Darvas János, Fábri György, Fábri István, Franyó János, Friedmann Lajos, Ifju Garai Pál, Ifju Garai István, Gyurisz István, Ifju Gyurisz Pál, Habada János, Halasi Sámuel, Hires János, Ifju Hires János, Horváth István, Ifju Horváth István, Hajdusz Márton, Havas János, Ifju Istvanovicz György, Istvanovicz Pál, Jamcsko György, Kele András, Krustyász Mátyás, Lattenberg József, idősb. Lauróvics György, ifju Lauróvics János, Lipták György, Mannheim Salamon, Matajár Adám, Matus Márton, Márk István, Márk Mihály, Nagy Gyuris György, Nagy Gyuris Márton, Nagy Gyuris János, Nagy Gyuris Pál, Raffai András, Szikora Márton, Szuchánczy István (Rakoczy) Szaják János, Zelenák Adám, Zelenák György, Zelenák István, Zelenák János, Boor Lajos.

Pitvaros: Vesselszki Pál, Németh Pál, Rohoska Mátyás, Bernula Mihály, Krieka Mihály, Hanasz Pál.

Ambrósfalva: Szabarka Pál, Prisztavok Pál, Havrán Mátyás, Lipták János, Medavánszki Mihály, ifj. Molnár András, Hrabovszki Mihály.

Pátfalva: Takács Mihály, Pintér Ferencz, Tóth Sz. Márton, Glück Herman, Köhn Mór.

M.-Csanád: Lucsai Steja, Lucsai Józsa, Pintye János, Gedos Milos, Hegedus József, Meducza Zsiván, Marianus Troján.

Földes: Istók Barnabás, Szűcs Sámuel, Mészáros István, Juhász Ferenos.

Lel: Galti János, Kurusa József, Faragó János, Smajda Mihály.

Kis Királyhegyes: Takács József, Szerencsik János, Burár János, Tóth Sz. József, Langó István.

N. Majláth: Vass János, Zaka József, Magori István, Szarka Sámuel, Kálnai Albert, Vig János.

Alberti: Varga Mátyás, Nicsovics György, Danada József, Venyerosán János, Kukucska Mihály, Frankó János és Bolduczky András.

A kiküldöttek a bizottságok megalakítása után érkeztek meg a képviselőjelöltek, Kristóffy Józseffel, kit a városháza udvarán óriási közönség várt éljenzésekkel, bent a nagy teremben pedig annyian voltak, hogy mozdulni is alig lehetett. A folytonos éljenzések között a nagylaki lányok hatalmas koszorut adtak át Kristóffynak, a kit Lauróvics János dr. üdvözölt s felkérte programbeszédjének megtartására.

Kristóffy József az éljenzések csillapultával a következő beszédet mondotta:

Mélyen tisztelt választó polgártársaim! Mélyen meghatva állok meg önök előtt, midőn a polgári erények legszebb jutalmát a közbizalmat igénytelen személyem felé fordulni látom, s ha kérdem magamban, hennan jutok én eme nagyszerű kitüntetéshez: el kell ismernem, hogy itt nem az érdem megjutalmazásáról van szó, mert hiszen én e téren nagyon is szegény vagyok, hanem a polgári

bizalomnak azon előlegezett megnyilatkozásáról, melyet kiérdemelni bármiként is üssön ki zászlóm kündelme, életem legszentebb kötelességének fogok tartani.

Isten látja szorongó lelkemet t. polgártársaim, hogy én e helyet, melyen most állok, soha nem kerestem, életem egész oréja azon működési körnek hasznos betöltése lévén, melyet a vármegye és a községek érdekeinek előmozdítása és ápolása körül eddigi hivatásom kijelölt. (Eljenzés.)

Amde önök polgártársaim hívtak, s én szavakra ime megjelentem, kezembe ragadni az elejtett zászlót, hogy azt az önök bizalmával és szeretetével, valamint Isten segítségével vértelve győzelemre vigyem.

As én politikám t. polgártársaim világos és egyszerű. Nem kivihetetlen eszmék után futok, hanem az országnak és az ország népének boldogulására az alkotmány azon formáját tartom egyedüli osztravezetőnek, melyet a törvényhozás bölcsessége Urunk királyunk hozzájárulásával 1867-ben törvénybe iktatott. Mint az országos szabadelvű párt tagja, hiva vagyok tehát azon kiegyezésnek, melyet hazánk bölcsének Deák Ferencznek lángelméje közjogi alap gyanánt megteremtett, s a mely közjogi alapnak egyedüli helyességét, a fejlődésnek épen azon foka bizonyítja, melyet ezredéves nemzeti ünnepünkön az egész világnak bemutatni szerencsések valánk. (Eljenzés.)

As a második párt tisztelt polgártársaim, melynek e kerületben is számos hívei vannak az ország függetlenségét hangoztatja.

Erre méltán azt kérdezhetnék önök t. polgártársaim, hogy osakugyan nem volnánk e mi függetlenek.

Hát ki az, aki elnyom bennünket, ki az ki alkotmányos jogainkat elkobozza?

Kérdem én, nem-e önmagunk intézzük sorsunkat a községi képviselőletben, a vármegye gyűléstermében s mi fő az országtanácsban, ahol saját boldogulásunkra törvényt önmagunk alkotunk?

Hissen maga azon egyetlen tény t. polgártársaim, hogy önök engem itt hallgatnak s én az önök színe előtt itt beszélek s önöknek alkotmányos jogaihoz tartozik köstem és tiszteltre méltó ellenfelem közt szabadon választani: a függetlenségnek az örendelkezésnek oly tiszta és világos formája, mely osatánosan oszfoolja meg azok állítását kik szerte a nagy világban azt hirdetik, hogy mi független nemzet, független állam nem vagyunk.

Amde azt mondja a függetlenségi párt, hogy a közös ügyek folytán önálló hadseregünk, önálló külképviseletünk nincsen.

Hát ebben igaza van. De ninosen igaza a függetlenségi pártnak t. polgártársaim abban, hogy ez önálló hadsereg és külképviselet felállítását kívánja, mert ezek költségeit most kisebb részben viseljük, az önálló hadsereg és külképviselet pedig sok millióval többbe kerülne, már pedig mikor mindnyájan az adók súlyát panaszoljuk, mindnyájan a jelen gazdasági válság nyomását érezzük: ugyanakkor újabb, sok millió költséget a népre kivetni nem volna egyéb, mint az országot s annak lakosságát az anyagi tönkrejutás szélére juttatni.

Ez a fő indoka annak t. polgártársaim, hogy én s ama párt, melyhez tartozom, szilárdul megállunk azon közjogi alapon, melyet Deák Ferencz láng elméje megteremtett s mely a mi politikai hitvallásunk szerint a továbbfejlődésnek egyetlen biztosítékát képezi. (Zajos éljenzés.)

Önöknek azonban t. polgártársaim esen ünnepélyes perozben nem elég az én politikai hitvallásom sarkételét ismerni, hanem joguk van megkérdezni azt is, melyek azon irányelvek, melyekkel én a népjávat munkálni akarom.

Es kérdem én t. polgártársaim, mit akart egy népképviselő mást, mint amit maga a nép akar?

A nép pedig első sorban békét és nyugalmat akar.

Hát ezt akarom én is. (Eljenzés.) Ast akarom t. polgártársaim, hogy ebben a hazában a nyelv, vallás és nemzetiség ember és ember között különbséget ne tegyen, azt akarom, hogy bármely nyelven imádjuk az istent, bármely felekezethez, nemzetiséghez tartozunk, mindnyájan egyforma jó és kedves fiaik legyünk a hazának. (Eljenzés.)

En uraim, hiszen köztudomású rólam, hivatalos állásomban a megyében élő másnem-

zetiségű testvéreink jogos és törvényes érdekeinek mindig ápolója és támogatója voltam. Az maradok a jövőben is. E szempontból kívánom, a mint eddig is kívántam, hogy a nemzetiségi törvény végrehajtassék, mert a mi törvény az törvény s azt végre is kell kajtani. Kívánom és óhajtom, hogy a magyarállam politikai egységének érintése nélkül minden nemzetiség hitéleti és kulturális fejlődése egyenlő elbánásban részesüljön, mert éppen ez képezi az egészséges társadalmi életnek azon legfőbb alapját, mely nélkül az emberek békés és nyugodalmas együttélésére számítani nem lehet.

A béke és nyugalom biztosítása azonban egy másik szintén nem kevésbé fontos kérdés okos kezelésétől is függ. (Halljuk!)

Az állam és egyházak közti jó viszonyt értem, mely a legutóbbi egyházpolitikai reformok törvénybe iktatása által, sajnos, megzavarva lett. (Halljuk.)

En ezen a téren is békét és nyugalmat hirdetik. És amint hogy tisztelettel hajlok meg az Urunk Királyunk által szentesített törvények előtt, éppen úgy nyiltan és őszintén kijelentem, hogy e téren további reformoknak helye nincs, s a már meghozott törvényekkel az egyházpolitikai reformok sorát teljesen és véglegesen befejezve látom.

Sőt még ennél is tovább megyek, t. polgártársaim, midőn őszintén és leplezetlenül kijelentem, hogy én a közbéke és köznyugalom országos érdeke szempontjából az állam és egyházak közti jó viszonyt a legsürgősebben helyreállítandónak tartom, s egyenesen az állam feladatának tekintem megkeresni azon érintkezési pontokat, melyeknek feltalálása és okos felhasználása egyedüli biztosítékát képezi az állam és egyházak közötti azon jó viszony helyreállításának, mely évszázadokon keresztül az ország békés fejlődésének alapját képezte. (Eljenzés.)

Es ha mindezekhez hozzáteszem t. polgártársaim, hogy az ezzel ellenkező irányzat tal szemben mindig kész leszek levonni a politikai konzekvenciát, ha még hozzá teszem, hogy a felekezeti nélküliségnek törvénybe iktatását, mert az ugy az állami, mint az egyházi életre romboló hatással bír, magam sem helyeslem, s ennek eltörlését bármely oldalról felvettétnék, szavazatommal mindig támogatni fogom: ugy nyiltan és őszintén elmondottam mindazokat, melyeket az egyházpolitikai téren meggyőződésemnek vallok.

Onként értetődik — hiszen pártom programjához tartozik — hogy az állami közigazgatás behozatalának híve vagyok, ámde oly feltétellel, hogy a helyi közigazgatás intézésénél az önkormányzatnak a legtágabb tér biztosításának.

Óhajtom a tisztviselők és a tanítók helyzetének javítását, mert ezek gondtalan működése biztosítja az állam jelen és jövőendő életét.

Ami az Ausztriával való gazdasági kiegyezést illeti, ebben is a szabadelvű párt álláspontján vagyis a közös vámterület álláspontján vagyok, mert egy bekövetkezhető vámháboru esetén, nyers termékeink egyetlen biztos piacának elvesztését kockáztatni nem akarom. (Helyeslés.)

A gazdasági válság enyhítésére vagyis az ugynevezett agrár-kérdés megoldására két eszközt ismerek: az egyik a földadó aránylagos leszállítása, mely a progressiv jövedelmi adó behozatala által, a másik a buza ár emelkedésének előmozdítása, mely a kereskedelmi szerződésnek revíziója által érhető el.

Nagyban és egészben ezek az én politikai nézeteim, melyeket a szabadelvű párt kebelében érvényesíteni akarok, s a melyeknek előadása után méltóztassanak megengedni T. polgár társaim, hogy ezen nagyra becsült kerületnek helyi érdekeivel is foglalkozzam.

Kévs megszokással immár 17 éve, hogy különböző állásokban a vármegye és a községek javát munkálom. Életemről nyitott könyvet vezettem, melynek minden lapjára a munka becsét és eredményét igyekeztem beírni.

Ezt teszem a jövőben is. Usanádvarme gyét, melyhez szívem vérével ragaszkodom bármiként üssön ki sorsom, soha elfeledni nem fogom. A községek, különösen pedig a kerületbeli községek és első sorban Nagylak város érdekét, az összes lakosság érdekével szívesen hordani mindég szent köteletségemnek fogom ismerni. (Zugó éljenzés.)

Jól ismerem a viszonyokat, ismerem a sürgősen megoldandó helyi érdekeket.

Szóló ezután részletesen foglalkozik Nagylak és a kerületbeli községek ügyeivel s ezek után következőleg végzi beszédét.

Lesz még alkalmam a községekbe ellátogatni s ugyanakkor a községek ügyeiről részletesebben nyilatkozni, most csak annyit mondhatok, hogy a bizalom, melylyel Önök engem megtiszteltek, hasonló bizalom forrásává lett, melyből Önök t. polgártársaim részüket bármiként üssön ki zászlóm küzdelme, mindig kivethetik.

Es most mielőtt beszédemet befejezném, egy dologra kérem meg t. választóimat. A mai napon az én kezembe adták Önök a nagylaki kerületben a szabadelvű párt zászlóját. Ennek a zászlónak a becsülete, melyhez ma már az én nevem becsülete is kötve van követeli, hogy az előttünk álló alkotmányos küzdelmet tisztességes és törvényes fegyverekkel küzdjük meg. Tartozunk ezzel önmagunknak, de tartozunk az ellenfélnek is, melytől hasonló eljárást kívánhatunk. (Zajos éljenzés.)

Es most T. választóim, midőn bizalmukat, támogatásukat kikérem, nem arra kérem én Önöket, hogy az én személyemet támogassák, hanem arra, hogy azon elveket, melyeket én képviselők győzelemre juttassák. Igérem, hogy a zászló melyet Önök az én kezembe adtak a küzdelemben mindég magasau fog lobogni, igérem, hogy annak moosoktalan tisztaságát a küzdelem napjaiban meg fogom őrizni.

Isten, Király, Haza! e hármas jelszó alatt szerették és tartották meg elődeink földet, e hármas jelszóval s az Önök bizalmával indulok én is harozba felemelve zászlómat, mondván: Eljen a király! Eljen a haza! Eljenek a nagylaki kerület választó polgárai!

Perczekig tartó éljenzés között fejeste be Kristóffy programbeszédét, melyet Markovics Vinoze lelkész román nyelven, Erdős Károly ág. ev. lelkész pedig tót nyelven tolmácsolta a népnek. A beszédek elhangzása után a legesekélyebb rendezavarás nélkül Kristóffy éltetésével oszlottak szét a polgárok.

Déli 1 óraker banketre gyülekeztek össze a választók a Könyves-féle vendéglőben. Körülbelül 800-an vettek részt a banketten, a kik legnagyobb részben a kerület vezérférfiai.

Az első felköszöntőt Kristóffy József mondotta a felséges királyi párra. Az emelkedett hangu szép beszédet állva hallgatták s zajosan megéljenzették.

Laurovics János a képviselőjelöltet, Kristóffy Józsefet éltette, helyeslések között fejtegetve, hogy mennyi feledhetetlen érdeme van Kristóffynak a vármegye előhaladása körül.

Návay Lajos dr. Kristóffy Józsefben a munkás, tetterős férfit élteti, a ki mindenha meg fog felelni annak a szeretetnek és bizalomnak, melylyel választói körül veszik.

Kristóffy József szólalt fel ezután még. Soha sem kereste — ugy mond — a dicsőséget, most sem. A választó kerület polgárai szólították fel, hogy a szabadelvűség zászlóját vegye kerébe s neki ezt kötelessége volt megtenni. Nem a maga személye, hanem a zászló dicsőségére kéri a választók támogatását. Eltette a választó polgárokat.

Bankett után, körülbelül 4 óraker, felzázlózott kocikkal távoztak haza községeikbe a választók, éltette mindenfelé Kristóffy Józsefet, mert mindenikök meggyőződött arról, hogy ha Kristóffy képviselőjük lesz, a mit már ma is biztosra vessnek, Kristóffy nem csak a nagylaki kerületnek válik díszére, hanem mindenkor számot tevő, oszlopos tagja s díszje lesz ő az országgyűlési szabadelvű pártnak is.

Választási mozgalmak.

— Saját tudósításokról. —

Arad, október 12.

A szabadelvű párt jelölési után Arad megye egész területén megindult a legélénkebb választási élet. A tegnapi megyegyűlésbe a a kerületből bejött bizottsági tagok mindun-

talán csak az új választásokról, a jelöltekről beszéltek. Általános a vélemény, hogy a szabadelvű párt az egész vonalon fényes diadalokat fog aratni.

Világoson különösen nagy a lelkesedés arra a hirre, hogy Takácsy Sándor dr. hajlandó ebben a kerületben fellépni. Megválasztását egészen biztosra vessik. Mint értesülünk, a napokban egy monstre deputáció jön be hozzá Aradra, felkérni, hogy fogadja el a jelöltséget s ök szívvel-lélekkel fognak csoportosulni a népszerű jelölt mellett. Takácsy dr. minden kétségen kívül meg fog hajolni a világosi választó-polgárok e megtisztelt bizalma előtt s nevével diadalra segíti abban a kerületben is a szabadelvű pártot.

Jószáshelyről azt jelentik, hogy ott Ortutay Gyula aradjárasi főszolgabíró pártja impozánsan tömörül s ha ellenjelöltje esetleg lesz is, óriási többséggel fog győzni.

Máris-Radnán a szabadelvűpárt egyedüli jelöltje Beles János, a kerület eddigi képviselője, kinek megválasztása annál is inkább biztos, mert Beles, ki a kerületet már három vagy négy országgyűlésben képviseli, oly osztatlan népszerűségnek és tiszteletnek örvend választói körében, hogy ellenjelölt felállítására nem is gondolkodnak.

A pécskai kerület szabadelvű polgárai erősen szervezkednek Issekutz Marcell mellett. Tegnap a függetlenségi érzelmi polgárokból egy deputáció járt bent Pless Mórnál, kérve őt a jelöltség elfogadására. Pless a jelöltséget elfogadta. Hir szerint Sármezey Manó, a kerület másik függetlenségi jelöltje, nem fogadja el a jelöltetést.

Uj-Aradon — írja levelezőnk — igen érdekes választásra van kilátás. A kerületet mostani képviselője Zselénnszky Róbert gr. sejtette hogy kerületében most már nehéz lesz a küzdelem, mert a szabadelvű párt harozra készen áll jól szervezve. Ez volt az ok, a miért oly sokáig habozott s maga sem tudta, hol lépjen fel, Lippán-e vagy Uj-Aradon? Még ma sem bizonyos hol lép fel. Kévs hívei kik Uj-Aradon még kegyelettel emlegetik a gróf nevet, nem tudják mi tevők legyenek. Ha nem lép fel, akkor hir szerint helyette Schlinger Józsefet a „Landbote” szerkesztőjét léptetik föl, nem néppárti, hanem nemzeti párti programmal. Schlingernek nincs kilátása győzelemre a szabadelvű párttal szemben.

Az aradi szabadelvű párt folyó hó 11-én d. u. 5 óraker tartotta értekezését a község háza nagytermében, hol Uj-Aradnak valamennyi előkelő polgára — kevs kivétellel jelen volt. Az értekezet egyhangulag elhatározta, hogy Kapdebó Ferenczet a népszerű főszolgabíró léptetik föl a szabadelvű párt jelöltjéül. E ozéából küldöttséget alakítottak, mely küldöttség 12-én d. e. 11 óraker tiszteltgett Kapdebó Ferencznél Balogh István vezetése alatt, ki lelkes beszédben kérte, hogy fogadná el a jelöltséget s biztosította a választóknak az ő személyéhez és a szabadelvű párt hoz való törhetetlen ragaszkodásáról.

Kapdebó elfogadta a jelöltséget. Ma már egész Uj-Arad lelkesen hangoztatja nevet s a város az ő zászlóitól és piros tollaitól tarkállik.

Vingáról az alábbi néppárti kirohanást küldik lapunknak: E hó 11-én délután a külvárosban tartotta programbeszédét Blaskovits Ferenc néppárti képviselőjelölt. Kocsin érkeztek ide Orozifalváról. — Blaskovitsot több pap kísérte. Vezetési elnök Csintalan József orozifalvi plébános volt. Blaskovits beszédét Szabados István vingai képviselő tolmácsolta bolgárol. — Szabados nagyon belemeledett a csintalanokdásba és szidta erősen a kormányt. Azt mondta, hogy mikor az egyházpolitikai törvényeket megosnálták, megosalták a királyt. — A

gyermek az után nem anyanyelvükön köszöntnek, hanem magyarul, kiforgatják a népet nemzetiségükből. — Az adó felemelését a könyvvezetőkre pazarolják stb. Dobrossi József rendőrkapitány három ízben szakitotta felbe beszédében. Alig volt 50 ember jelen a gyülekezésen. Este 6 órakor az orszálfalvi zenekar kísérete mellett Blaskovits Temesvárra utazott, — teljes vereséggel.

Makóról jelenti levelezőnk: M eskő Sándor dr. kir. tanácsos alispán a törvényhatósági bizottság tagjaihoz körlevelet intézett, melyben a bizottságokat az október 16-án megtartandó rendkívüli közgyűlésre meghívja. E közgyűlésnek egyetlen tárgya: a királyi meghívó levél bemutatása lesz. A közgyűlést követő napon a központi választmányok tartanak ülést, melyben megállapítják a képviselőválasztás napját és kijelölik a választási elnököket. Mint értesülök, Csánád megye mind a három kerületében október 29-én lesz a képviselői választás.

A battonyai kerületben Purgly János a volt nemzeti párti jelölt, határozottan kijelentette, hogy nem fog fellépni a mandátumra egyáltalán nem reflektál. Ebben a kerületben biztosítva van a mandátum Babó Lajosnak, a szabadelvűpárt jelöltjének.

A szegedi központi választmány az országgyűlési képviselőválasztásra f. hó 28-át tűzte ki határnapul. A választási mozgalmak a legnagyobb erővel megindultak. Az első kerületben biztos a mandátum Tisza Lajos grófnak. A második kerületben Polozner Jenő függetlenségi jelölttel szemben a szabadelvűpárt felveszi a harcot.

Szarvasról írják, hogy Csáky Albin grófnál a szarvasiak huszonegy tagú bizottsága tiszteltetett tegnap Budapesten. Csáky f. hó 18-án megy Szarvasra. A múlt választáson tudvalevőleg Csáky grófnak Havariál szemben 78 szótöbbséggel választott meg. Most a többséget háromszázra teszik. Maga Havari pártja is meg van győződve a bukásról.

A biharmegyei szabadelvűpárt Szunyogh alispán elnöklése alatt nagyszámú vidéki párttag jelenlétében értekezletet tartott. Ott voltak: Tisza István, Beöthy Algernon, Szunyogh Szabolcs orsz. képviselők. A pártértekezlet lelkesült hangulatban folyt a tisztikar megválasztása után Tisza István nagyszámú beszédet tartott. Szólt az egyházpolitikai kérdésekről, majd az ellenzéki pártokról, melyek közt a Kossuth-párti függetlenségieket olyan nemes ellenfélnek tartja, mely előtt tisztelettel zászlót hajt. Annál élesebben ítéli el a néppárti mozgalmakat. Attérve a gazdasági kérdésekre, nagyon károsnak tartja azt, ha a gazdasági politikában a közjogi szempont dominál. Végül így végzi szavait: „Nelson napiparancsa a tráfalgai csata reggelén ennyi volt: Britannia elvárja mindenkitől, hogy teljesítse kötelességét. Menjünk a küszöbön álló harozba azzal a tudattal mi is, hogy Magyarország jövője kívánja, hogy a nemzet jobb, komolyabb megfontoltabb elemei teljesítsék kötelességüket.”

Jászberény. Vasárnap délelőtt számolt be és tartotta egyben programbeszédét Apponyi Albert gróf Jászberényben. A város, a mely tizenöt esztendő óta most élvezi először egy igazi választás izgalmait, rendkívül élénk és mozgalmas képet nyújtott. Apponyt, a ki Hódossy Imre, Beöthy Akos, Sággy Gyula, Kovács Albert, és Bánó József képviselők társaságában érkezett, Hatvanban a jászberényi nemzeti párt egy küldöttsége várta, a melynek élén Pethes ügyvéd üdvözölte a gróft. Jászberényben zászlók alatt vagy százötven ember állt az indóház előtt. Itt Koncsak István Jászberény lemondott polgármestere a nemzeti párt itteni vezető embere volt a köszöntő szónok. Apponyi válaszában kijelentette, hogy ha eddig ünnepre, most harozra jött ide, nehéz, de meg van győződve róla, hogy diadalmos harozra.

Valóban a „haro” jelei nemsokára mutatkoztak. Már maga az is érdekes volt, hogy Apponyi Albert gróft szuttal fogadta először itt nagy idők óta a jászberényi nemzeti párt. A párt vezető emberei eselőtt

teljesen kezükben tartották a városi hatóságot és Apponyi fogadtatásának szinte hivatalos jellege volt. Ennek immár vége van. A nemzeti párt hatalma a városháza felett és vele a nemzeti párt kizárólagos uralma megtört Jászberényben és Apponyi ma már nem a város, hanem a pártja választópolgárainak szólott.

Otven kocsin haladt be a menet a városba; de a hosszú ut mindkét oldalán csak nem valamennyi házon Erdély Sándor igazságügyminiszter zászlóját lengette a szél. Az utazásfordulónál az ut közepén az átfeszített huzalokról az Erdély Sándor rengeteg lobogói csüngtek alá, a piacon is az igazságügyminiszternek egy óriási zászlaja van diadalkapu formájára kifeszítve. A tömérdek Erdélyi lobogó között szinte elvesz az a néhány Apponyi zászló.

A szabadelvűpárt — kerülni óhajtván minden ellendemonstrációt — távoltartotta embereit, de azért az ut mentén egész tábor verestollas kormánypárti választó csoportosult és mialatt Apponyiék fehértojjas hada a kosikon bevonult a piacra, sűrűn hangzott mindkét oldalon és lelkesen;

— Éljen Erdély Sándor!

A nemzeti párt leutazott képviselőit, a kik ilyesmit még sohasem tapasztaltak Jászberényben, valósággal elkésztette és lehangolta ez a fogadtatás.

Apponyi és kísérete előbb Koncz plébánosnál megreggelizett, aztán fél tizenegykor a városháza előtt felállított emelvényhez vonult. Az emelvény előtti teret vagy négyezer főnyi közönség foglalta el, közöttük szokatlanul sok asszony és gyerek és szokatlanul kevés férfi. Piros toll is sűrűn látszott a tömegben.

Lelkes éljenzés fogadta Apponyi Albert gróft, mikor fellépett az emelvényre, hogy megtartsa beszámoló és programbeszédét. Ebben az Ausztriával való gazdasági kiegyezésről és a választásokról elmondotta az ismert vádakát a kormány ellen, s kijelentette, hogy nem kívánja a revíziót és a mandátummal együtt politikai pályáa folytatásának sorsát nyugodtan és biztosan tessile Jászberény kezeibe.

Nagyvárad város szabadelvűpártja ma Hlatky Endre elnöklése alatt közgyűlést tartott, mely Tisza Kálmánt egyhangú lelkesedéssel képviselőnek jelölte. Elhatározták, hogy október 14-én nagyszámú küldöttség jön Budapestre, hogy Tisza Kálmánt a jelöltség elfogadására felkérje.

A temesvári szabadelvű párt ma Fejérváry Géza báró honvédelmi minisztert kiállította ki képviselőjelöltnek, kinek küldöttség fogja felajánlani a jelöltséget.

Makó. Vasárnap népes gyűlésen a szabadelvű párt újlag Teleky József gróft jelölte országgyűlési képviselőnek. Vele szemben Just Gyula ismételtén meg fog bukni, oly nagy és összetartó a szabadelvűpárt.

*

889.714 ember van az országban, a ki most „legszebb polgári jogát” gyakorolhatja.

889.714 polgár van fölveve az ország összes képviselő választó kerületeiben, az 1896. évre, az érvényes állandó névjegyzékekbe.

Az országnak tudvalevőleg 444 választókerülete lévén, egy-egy kerületre jutna átlag 20038. választó. Valóságban azonban persze nincs így, a mi nagy szerenese, mert hát igen szomorú dolog volna, ha a t választópolgárokat tízedeke kellene felosztani. Valóságban a számadatok nagyon különbözök az egyes kerületekre nézve.

A legnagyobb kerület, már t. i. a mi a vokok számát illeti, a zempléni Homonna, a hol 6210 szavazó polgár van. Az utána következő nagyobb kerületek: a fehértomlomi (Temes megyében) 6118 vokossal, a budapest — országos városi (VII. kerület), a hol 5810 választó van, a budapest — józsefvárosi (VIII. kerület), 5450 vá-

lasztóval, a bobrói (Arvamegyében) 5443 választóval, a budapest — terézvárosi (VI. kerület) 5424 vokossal.

Vannak azonban jóval kisebb kerületek is. Például: Abrudbánya, Verespatak, melynek mindössze 181 szavazó polgára van. Ez az ország legkisebb kerülete. Utána következik a berecki kerület, melyben a választók száma 189.

Aradvármegye őszi közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Népes és eléggé mozgalmas volt Aradvármegye törvényhatósági bizottságának tegnapi közgyűlése, amiben alighanem volt valami kis részük az immár teljes erővel megindult képviselő választási mozgalmaknak is. A vidék felhasználta a kínálkozó alkalmat és tömegesen rándult be a megye székhelyére tájékozást szerzendő magának és az otthonmaradtoknak a központ hangulatairól.

Maga a közgyűlési tárgysorozat ugyanis kevés érdekességgel kecsegtetett, sőt az utolsó órában lekerült a napirendről az az egyetlen tárgy is, mely talán idézhetett volna elő némi vitát, az arad hegyaljai villamos vasut tervezőinek ismeretes kérvényét értjük. Péterffy Antal és három folyamodó társa az állandó választmány multkori kedvezőtlen állásfoglalása után nem akarták kitenni ügyüket a bizonyos bukásnak és visszavonták kérvényüket.

Az 1 százalékos pótdadó kérdésénél, melyreylel tudvalevőleg a mezőgazdasági bizottság részére kívánt a megye egy kis alapot teremteni, azonkívül pedig a tisztviselők millenniumi duplagázsijára is fedezetről gondoskodni, Mangra Vazul fejtette ki az állandó választmányával ellentétes véleményét. Nem szavazza meg a pótdadót, mert amugy is nagy a közteher, ez volt a foglalatja Mangra pap ékes román nyelven elmondott szónoklatának. Elvtársaik — számszerint négyen erősen helyeselték, ellenben a többség — szám szerint 72-en — megszavazta az egyperozentes megyei pótdadót.

Hosszabb vita még csak a mezőgazdasági bizottság proponálta állattenyésztési szabályrendelet tervezetnél volt, melynek 2-ik §-át Vásárhelyi László indítványára és többek hozzászólása után oda módosították, hogy a magyarfajú tenyészbikákat nem tették kötelezővé az egész megyére, de megengedte a közgyűlés, hogy ahol ez indokolt, nyugati fajú bikák is használhatók legyenek.

Az alispán évnegyedes jelentését és a számonkérő szék jegyzőkönyvét észrevétel nélkül tudomásul vette a közgyűlés, a királyi meghívó levelet pedig, ugyazintén Ó Felségének a törvényhatóság küldöttséihez intézett orsovailevelét felállva, ünnepi csendben, majd lelkes éljenzéssel kísérve hallgatta meg a megyebizottság.

Az előadók szájából különben oly gyorsan folyt a szó, hogy 11 és fél órakor végére is jártak a terjedelmes tárgysorozatnak.

A közgyűlésen Fábrián László főispán elnöklése alatt részt vettek: Bohus Zeigmond báró, Vásárhelyi Béla, Königsegg Fidél gróf, Bohus István báró, Nachtnébel Odón, Bohus László báró, Bánhidly Antal, Bánhidly Sándor, Soly mossy Lajos és Bohus Lajos bárók, Beles János, Konopy Kálmán, Heinrich Sándor, Szathmáry Géza, Szentes Károly, Vásárhelyi László, Bogdán Virgil dr., Barkassay Kálmán, Ormos Péter, Ortutay Gyula, Senk Ferencz, Valerián József, Paris Gábor, Edes Elemér, Kállay Gyula, Osukay Sándor, Monti Alajos, Osukay Gyula, Mezey Béla, Wittmann Janos, Trutia Péter, Weliciu Mihály, Mangra Vazul, Walthier Adám dr., Oródy Nándor, Králitz Gyula, Vaja Antal, Borsos Béla dr., Szent-

pétery Antal, Borsos Lajos, Seidner Bernát, Nemes Zoltán, Kádár György, Bedrich Lajos, Lele István, Schauer Miklós, Maurer József, Pinter Tódor, Fischer Adolf, Kosztina György, Szerény Sándor, Sorbán János, Szucs Aurél, Vukuleszku Titusz, Brück Gyula dr., Lovich Gyula, Ulrich Antal, Kövér Márton, Ozárán Márton, Gherba György, Zachariás Arpad, Szathmáry Iván, Institőr István dr., Ozifra János, Mittler Izidor dr., Schreier Jakab, Magyar Vilmos, Kohn Lajos, Bárdy Kálmán, Török János, Rázel István, Pap István, Popovits Péter bizottsági tagok, továbbá Szathmáry Gyula alispán, szóval a központi tisztviselői kar teljes számában és még többen mások.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbiakban tudósítunk:

Az alispáni évnegyedes jelentés és számonkérő szövegi jegyzőkönyv tudomásulvétele után Fábrián László főispán indítványára egyhangú lelkesedéssel elhatározza a közgyűlés, hogy József főherceg özvegyének leánya Mária Dorotya a eljegyzése alkalmából tudózó feliratot intéz.

Hódoló tudomásul vette ezután a törvényhatósági bizottság a királyi meghívó levelet a megbizta a központi választmányt, hogy a képviselőválasztások kifizésére iránt intézkedjék.

Hasonlóan hódoló tudomásul szolgált még Öfelségének a szomszédos törvényhatóságok küldötteihez az orszvai ünnepek alkalmával intézett beszéde, melyet Dálnoki Nagy Lajos főjegyző olvasott fel, ugyiszintén Öfelségének királyi és az özvegy főhercegnő köszönő levelei a Károly Lajos főherceg elhunyt felett kifejezett részvételt.

A mezőgazdasági költségek és a vármegyei tisztviselők millenniumi pótléka fejében kifizetett összegek fedezésére szánt 1 százalékos pótdó kérdésénél szólásra jelentkezik Mangra Vazul. Román nyelven tartott beszédében rövidesen kijelenti, hogy a pótdó nem szavazza meg, mert a nép elviselhetetlen közteretnek alatt nyög s különben sem helyesítheti, hogy a tisztviselők közköltségen néztek meg a kiállítását.

Fábrián László főispán megjegyzi, hogy e kérdés érdeme fölött már a júliusi közgyűlés határozott s így most már csak szavazásról lehet szó, ezért a törvény rendelkezéséhez képest névszerűt szavazást rendel el.

A közgyűlés 72 szóval 5 ellenében az 1 százalékos pótdót megszavazta.

Hat közigazgatási bizottsági tagsági állás került ezután betöltésre, mely közül öt a megbiztatósi időtartam lejártá folytán, egy pedig időközileg jött üresedésbe.

Titkos szavazás útján beválasztották a közigazgatási bizottságba: Bárdy Bándy Antal 74, Bárdy Bohus István 74, Gróf Zseleuszky Róbert 74, Dálnoki Gerely 73, Takácsy Sándor 73, Solymosy Lajos 65 szavazattal, ez utóbbi egy évre terjedő hatályúval.

Néhány törvényhatósági bizottsági tagság betöltése iránt intézkedett most a közgyűlés, elrendelvé a választást Kis-Perag, R. Világos, Új-Szent-Anna, Buttyán, Borosseba, Drauz és Sükudvar kerületek egy-egy tagsági helyére.

Az aradmegyei jegyzők és körjegyzők együletének határozatát, melyben a millenniumi esztendő 4 évnek kívánták nyugdíj idejükbe beszámítani, jóváhagyta a közgyűlés.

A csermői bíróválasztás idezett elő ezután vitát Lengyel Sándor dr. az ügy előadója és Sucs Aurél dr. ügyvéd között, ki azt vitatta, — román beszédben — hogy a megválasztott bíró Kera Mariánt nem kellett volna bírónak kandidálni. Az előadó az ellenkező mellett érvelt, mire a közgyűlés nagy többséggel változtatlanul magáévá tette az állandó választmány javaslatát és a bíró megerősítette állásában.

Az állattenyésztési szabályrendelet tervezete került ezután sorra, melynek 2-ik szakaszához Várhelyi László terjesztett be módosítást, azt indítványozta, hogy a megye gazdaközönsége ne szorítsa össze a magyar fajú tenyésztőknek használatára, de engedje meg a törvényhatóság, hogy ahol ennek szük-

sége igazoltak látszanék, a nyugati fajú bikákat is használhassák.

A közgyűlés Szathmáry Gyula alispán, Bohus István báró, Várhelyi Béla és mások pártoló felszólalásai után a szakaszt és magát az egész szabályrendeletet is Várhelyi László módosításával fogadta el.

Több kisebb jelentőségű ügy elintézésé után elnöklő főispán a hitelesítő közgyűlés határidejét okt. 16-ikának d. e. 10 órájára tűzte ki, a közgyűlést berekesztette.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 761.2 milliméter, délután 2 órakor 760.7 milliméter. Hőmérséklet: reggel 7 órakor C° + 13.6, délután 2 órakor C° + 21.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor D. 5. Felhőzet: reggel földért, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Megyei és városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1896-ik évi október hó 14-ik napján délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

24. A tanács jelentése a bor, sör és égett szesz italoknak, a három országos vásár és hetipiaczok alkalmával felállítható laczikonyhákban való kimérési joga bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

Arad, 1896. október hó 12-én.

Kiadta
INSTITORIS KALMÁN,
főjegyző.

Arad a múlt hónapban.

— A polgármester jelentése. —

Az 1896. év szeptember havára vonatkozó jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

A közegészségi viszonyok a múlt haviakhoz viszonyítva némi hanyatlást mutatnak. A csecsemők között a múlt hónapban fellépett heveny béhurut szeptemberben is gyakran észleltetett s azonkívül a hagymáz is több esetben jelentkezett. Az összes halálozások száma 10-el a városi illetőségű ugyanannyival növekedett. Az előfordult kór alakok közül a táplálkozási szervek betegülései voltak a leggyakoribbak. A fertőző betegségek közül a difteritiaz csak 3 uj esetben lépett fel, egyszer volt halálos kimenetelű. A vörheny járvány természetesen csökkent amennyiben csak 5 uj esetben észleltetett egyszer sem okozott halált. Sűrűbben lépett fel a hasi hagymáz a város különböző pontjain de leginkább pernyáiban és Gátj külvárosban sűrűn, 18 esetben tapasztaltatt. Az előfordult esetek közül 2 halálos kimenetelű volt. A vérhas egy esetben kívül más fertőző betegség nem észleltetett. A trachomás betegek száma volt augusztus hó végén 14, szaporodott 5, gyógyult 7, maradt 12. a kórházban kezeltetik 5. idegen 4.

Elhalt összesen 111. egyén, 59 nő 52 férfi, az elhaltak között helybeli 104, idegen 7. Baleset következtében meghalt 7, öngyilkosság előjött 2, halva született 9. A városi lakosság halálozása évi aránya 1000:27.7. A megyei közkórházban ápolatott 383 egyén az izraeliták kórházában 8, összesen 341, ezek közül gyógyult 123, javult 54, meghalt 14. Az ápoltak között helybeli illetőségű volt 27.

A népesezési viszonyok kedvezőnek mondhatók. Az újszülöttek száma a múlt haviakét 3-al, a halálozásokét 41-el haladta meg. Elve született 145 gyermek, 84 fiú, 61 leány; törvényes 120, törvénytelen 25. A születések évi aránya 1000: 38.6. Házasság kötött 34.

A személyes vagyoni biztonság nagyobb mérvű bűnesetek által megzavarva nem volt. A 40 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 36 esetre nézve kinyomoztattak. A kihágási bíróságnál augusztus hórol elintézetlen maradt 6 ügy, szeptember hónapban befolyt 275, elintézés alatt állott összesen 281, ebből elintéztetett 206, a bíróságokhoz áttétetett 73, tárgyalás alatt maradt 2. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalatott és elintéztetett 49. Letartóztatva volt 65 egyén eltilonoztatott 48, rendőrileg büntetett 17.

A bejelentési hivatalnál bejelen-

tetett 2157 beköltözés és 1926 kiköltözés. Bejelentés mulasztásért büntetett 23 egyén. Bejelentetett és nyilvántartásba vétetett 778 oseléd és 141 gyári munkás. A vendéglőkben szállva volt 722 utas. Szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyalatott 25, büntetett 16 oseléd. A kapitányi hivatalnál mint iparhatóságnál iparjogositványt nyert 25 iparos, 6 kereskedő; iparát áthelyezte 2 iparos, 3 kereskedő, megszüntette 7 iparos, 6 kereskedő.

A tanács tanácsa bejegyzetett 7 iparos 15 kereskedő tanonos; felszabadult 3 kereskedő tanonos. A tanácsmög szült 1 iparos, 1 kereskedőnél. Iparkihágási ügy tárgyalatott 6; büntetett 1 segéd. Munka könyvet kapott 16 segéd, azzal jelentkezett 81. ideiglenes igazolványt nyert 3 azzal jelentkezett 18.

A városi szegényápolásban elhelyezve volt 61 egyén, kibocsátott 3, szeptember hónapban felvétetett 2, maradt a hó végén 61. Elelmezésükre 1857 adag meleg étel és ugyanannyi adag kenyér szolgáltatott ki. A havi segélyben részesített szegények száma volt 411, szeptember hónapban felvétetett 12, maradt a hó végén 423. A város közönsége által tartott árva és lelenoz gyermekek száma volt 58. Nem a város közönsége által tartott dajkaságba adott gyermekek száma volt augusztus hó végén 127, szeptemberben bejelentetett 6, anyjának vissza adott vagy más helyre vitetett 7, maradt a hó végén 126.

Tíz 2 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem öltött.

A községi bíróságnál elintézetlen maradt augusztus hó végén 234 ügy, szeptemberben befolyt 828, összesen elintézés alatt állott 1062, ebből elintéztetett 916, tárgyalás alatt maradt 146, végrehajtás foganatosította, tott 168.

A katonai ügyek szabályszerűen vezetettek. Tartózkodásra és tározásra jelentkezett 855, közöshadsergebli és 136 honvéd tartalékos. Utóállítatott 1 helybeli és 2 idegen illetőségű hadköteles. Onként besoroztatott 7. A póttartalékba áthelyeztetett 1. Tényleges szolgálatra behivatott 125 közös hadsergebli és 25 honvéd ujonoz. A város terhére vendéglőkben elszállásolatott 1 törzstiszt és 8 főtiszt. A háztulajdonosok terhére elszállásolatott 9 főtiszt, 1 hadapród, 320 legény és 150 kincstári 16.

Utak javítására és fedanyag beagyazására felhasználatott 1202 közmunka napezám. A libás dülöbéli uton a földmunka, a szott kavics és homok kihordása befejeztetett, a bodrogi ut kavicsolási munkálatai készen vannak, a vizesi ut kavicsolása folyamatban van. A Vécsey, Borona, Kasza és Sarló utozákba, valamint a pécskai uton a rostált kavics kihordatott. A Salacz Gyula utozában az asphalt gyalogjáró, valamint az asphalt makadám koosi ut burkolat kiépítése folyamatban van. A vásártéri vendéglő építése megkezdődött. A vízvezetési viatorony medenczéje készen van. A torony befedése s ezzel az egész mű a befejezéshez közel áll.

A két bérház a színház és a városház vízvezetési és osatornázási berendezési munkálatai, valamint a színházban a tűz biztonsági berendezések készen vannak és üzembe helyezettek. A templom utozai leányiskolai osatornázási berendezése munkában van.

Az adó behajtás eredménye a következő volt. Befolyt: állami adó 15984 frt 96 kr, leiratott 592 frt 09 kr, összesen 16577 frt 05 kr, hadmentességi díj 330 frt 88 kr, leiratott 4 frt, összesen 334 frt 88 kr. jog és bélyeg illeték 4204 frt 21 kr, községi adó 6313 frt 89 kr, leiratott 215 frt 89 kr, összesen 6528 frt 78 kr. utadó 1006 frt 33 kr, leiratott 84 frt 36 kr, összesen 1090 frt 69 kr, átiratási díj 1823 frt 89 kr, iparkamarai díj 212 frt 99 kr, idegen közadó 373 frt 82 kr, leiratott 4101 frt 17 kr, összesen 4474 frt 93 kr.

Az árva pénztár forgalma volt bevételben a múlt havi maradvánnyal együtt 237,823 frt 34¹/₂ kr, kiadás volt 13727 frt 32 kr, maradvány 274,096 frt 2¹/₂ kr. A házi pénztár bevétele volt 65766 frt 91¹/₂ kr, kiadás 42632 frt 30 kr, maradvány 23134 frt 61 kr. Az utépitési alap bevétele volt 5041 frt 8 kr, kiadása 2151 frt 75 kr, maradvány 2389 frt 83 kr. A védgát építési alap állása volt 3652 frt 81¹/₂ kr.

A különféle alapok bevétele volt 370213 frt 68 kr, kiadás 15089 frt 99 kr, maradvány 355123 frt 69¹/₂ kr. Követetvám befolyt 5144 frt 14 kr, helypénz 5059 frt 79 kr, partvám 304 frt 75 kr, összesen 10503 frt 38 kr, kiadás

volt 952 frt 55 kr, maradt tiszta jövedelem 9555 frt 83 kr.

A mérték hitelesítő hivatalnál hitelesített 38 drb folyadék mérték; 1454 drb hordó, 58 drb száraz tárgy mérő, 4 drb mérleg.

Hitelesítési díj befolyt 541 frt 59 kr.

A sertések között a sertésvész e hóban is uralkodott s abban elhullott 37 sertés.

Aradon, 1896. évi október hó 9-én.

SALACZ GYULA s. k.
királyi tanácsos, polgármester.

A királyi meghívó a városi közgyűlésen.

— Saját tudósítónktól. —

Aradváros törvényhatósági bizottsága tegnap délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tartott Fábrián László főispán elnöke alatt a városháza nagytermében.

Az ülésen jelen voltak: Salacz Gyula polgármester, Institóris Kálmán főjegyző, Sarlot Domokos főkapitány, Varjassy Lajos gazd. tanácsnok, Kádas Kálmán adóügyi tanácsos, Perger János dr. főügyész, Lócs Rezső jegyző, Kristyó János, Marschall Lajos dr. Edvi Illés László, Inkei Emil, Remetey F. Károly, Millig József, Bing Vilmos, Lendvai Sándor, Posgay Lajos dr., Müller Gyula, Rosenberg Sándor dr., Szilágyi Ede dr., Avarthy Ferenc dr., Fényes Dzsó, Sonnenfeld Károly, Bund Henrik, Keresztes Gyula dr., Varjassy József, Vass Gusztáv, Fetter Géza, Pekár Károly, Tisoh Mór dr., ifj. Nahtnébel Odón, Neuman Dániel, Nikedém János, Maresch Gyula, Kremmer János, Klein Ignác, Tóth József, Zemplényi Sándor, Vannay Gyula.

Fábrián László főispán a következő szavakkal nyitotta meg az ülést: Tekintetes törvényhatósági bizottság: O csász. és kir. Felsége meghívóját, melylyel az új országgyűlést november hó 23-ára összehívja, Aradváros közönségének is megküldvén, kötelességemnek tartottam, hogy a törvényhatósági bizottságot összehívjam, hogy a legkegyelmesebb meghívót tudomásul vegye s alkalmat nyerjen ebből kifolyólag a szükséges intézkedéseket megtenni. Kérem a törvényhatósági bizottságot szíveskedjék a királyi leiratot meghallgatni.

(A tagok mind felállnak.)

Institóris Kálmán főjegyző felolvasta a királyi leiratot, melynek szövege vasárnapi számunkban hoztuk a hivatalos lapban történt közzététele után azonnal.

A felolvasás után az elnök főispán így szólt: Ezennel a tekintetes törvényhatósági bizottság határozata kimondom, hogy a bizottság a legkegyelmesebb meghívót hódolattal tudomásul vette és utasította a központi választmányt a szükséges intézkedések megtételére. Együttal ezzel a mai közgyűlés egyetlen tárgya befejezést nyervén, indítványozom, hogy az ülés jegyzőkönyve azonnal hitelesítessék, hogy az utasítások azonnal megtétethesenek, a határozat a központi választmányának azonnal kiadassék s az az intézkedéseket mindjárt foganatosítsa. (Helyeslés.)

Institóris Kálmán főjegyző felolvassa az ülés jegyzőkönyvét, mely így hitelesítve lőn, miután az ülés is véget ért.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 18. —

Hőmérséklet. — Est.

HIREK.

Arad, október 18.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gvv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	6.05
" svv. de.	11.30	" svv. du.	8.55
" tv. du.	8.58	" gvv. este	6.52
" svv. este	9.35	Osabáról (péntek) reg.	7.—
Osabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Szolnokra vv. reg.	5.10	" svv. este	8.47
Tövisre svv. reg.	6.30	Tövisről vv. reg.	6.54
" svv. du.	4.30	" gvv. reg.	8.08
" gvv. este	7.02	" tv. de.	10.50
Soborsinra vv. du.	2.30	" svv. este	8.55
Temesvárra svv. reg.	6.30	Radnáról tv. du.	8.12
" svv. de.	11.25	Temesvárról vv. de.	10.48
" vv. du.	5.—	" svv. du.	8.44
Szegedre svv. reg.	4.45	" svv. este	10.55
" svv. de.	8.48	Szegedről svv. de.	8.45
" vv. du.	4.10	" svv. este	6.42
N.-Halmagyra svv. reg.	6.35	" svv. éjjel	10.25
" vv. de.	11.55	N.-Halmagyról svv. de.	8.08
" svv. du.	4.50	" vv. de.	11.05
M.-Hegyesre vv. du.	2.30	" svv. este	6.34
		M.-Hegyesről vv. du.	12.50

Október 13. Kedd. Róm. kath. naptár: Kálmán. — Protestáns naptár: Kálmán — Gőz-keleti naptár (október 1.): Pokr. — A nap két 6 óra 18 perczkor, nyugszik 5 óra 14 perczkor. — A hold két 8 óra 25 perczkor, — nyugszik 10 óra 40 perczkor.

Október 13. Aradmegye központi választmányának ülése délelőtt 11 órakor.

Október 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor. Október 17. Az aradvidéki tanítóegyesület évi közgyűlése Borosjenőn. — Az első aradi gyártelep részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A vagongyári munkások dalkörének bálja (Városligeti vendéglő).

Szabadságharozl emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Meghívó. Az aradi szabadelpvűpárt végrehajtó bizottsága ma kedden, délután 6 órakor a Nádor szállodában levő parthelyiségében ülést tart, melyre a végrehajtó bizottság igen tisztelt tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— A központi választmányok ülése. Aradmegye központi választmánya ma délelőtt 11 órakor tartja ülését Szathmáry Gyula alispán elnöke alatt, melyen a képviselőválasztások határnapját fogják kitűzni, megbeszélvén egyszersmind a választásokkal kapcsolatos egyéb intézkedéseket. Mint illetékes helyről értesülünk a választások napja október hó 28-ikán lesz, a legrövidebb határidő, melyet a választási törvény erre megenged. A központi választmány ülése előreláthatólag igen népes lesz, ha egyébert nem, már csak azért is, mert innen küldik ki a választásokat vezető elnököket. is Aradváros központi választmánya ma délután 4 órakor Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöke alatt ülést tart a városházán. Ez az ülés fog foglalkozni az országgyűlési képviselőválasztás határnapjának kitűzésével.

— Az igazságügyminiszter Aradon. Magas vendége lesz a jövő hó elején Arad városának. Erdély Sándor igazságügyminiszter építendő látogatja meg azon czélból, hogy az igazságügyi palota helyét megtekintse. A miniszter határozott óhaját fejezte ki, hogy e helyet megszemlélje, főleg azon indokból, megfelelő, alkalmas lesz e megkívánt czélnak. A lejőtel illetőleg tegnapelőtt érkezett le Ott ruba y Károly kir. törvényszéki elnökhöz az értesítés, de abban a lejövetel napja meghatározva nincsen. Az építő bizottság nagyban fáradozik most, hogy a miniszter lejöveteléig a terveket elkészítse, hogy így a miniszter nemcsak a telekre, hanem a tervekre vonatkozólag is tájékozást szerezhessen. Aradról a miniszter Debreczenbe utazik, hogy a már elkészült törvénykezési palotát átvegye s rendeltetésének átadja. A miniszter ünnepélyes fogadtatása iránt az előkészületek már folynak.

— Rendkívüli kiadásunk. Az Aradi Közlöny tegnap délelőtt 4 oldalra terjedő rendkívüli kiadásban jelent meg, mely a vasárnap történt fontos eseményekről körülményesen tájékoztatta Arad közönségét. Táviratokban hoztuk a legfrissebb budapesti híreket, kimerítő tudósítást közöltünk az aradvárosi szabadelpvű párt képviselő-jelölt közgyűléséről, az aradmegyei szabadelpvű párt értekezletéről, a megyei jelölésekről, a pécskai beszámolóiról stb. A rendkívüli kiadást helybeli előfizetőinknek még a délelött folyamán széjjel hordattuk, vidéki olvasóink pedig a mai laphoz mellékelve kapják azt kézhez.

— Bizottsági tagválasztások a megyében. Aradmegye kisperegi, román-világosi, butyinyi, a borossebesi, új-pauati, drauczi és székudvari kerületben egy-egy törvényhatósági bizottsági tagság lévén betöltendő, a megye törvényhatósági bizottsága tegnapi közgyűlésében a választásokat nov. 25-re tűzte ki. Választási elnökké választották: Kis Peregre Oláh Arpad, Román-Világosra Bohus Lajos báró, Butyinyban Ozakó László, Borossebesbe Ory Sándor, Drauzon Vikol Gerő, Új-Panaton Schwéger Lajos és Székudvaron Kellér Izsó.

— Jegyzői vizsgák. Aradmegye székházán e hó 18 és 19 én tartanak a jegyzői vizsgák, melyekre már eddig is többen jelentkeztek. A vizsga két napot fog igénybe venni, első nap az írásbeli, második nap a szóbeli lesznek megtartva.

— A megye pénztár vizsgálói. A megyei törvényhatóságokról szóló törvény azt rendeli, hogy a megyék pénztárai egy evégből kiküldendő bizottság által évről évre megvizsgáltassanak. A tegnapi megyegyűlés a pénztárvizsgáló bizottságba Váásárhelyi Béla elnöke alatt Bánhid Antal, Szentpétery Antal és Heinrich Sándor bizottsági tagjait küldte ki. Hivatalból tagjai a bizottságnak Vörös Vidor tiszti főügyész és Schwéger Lajos főszámvevő.

— Új közigazgatási gyakoronok. Maroscy Miklós joghallgatót Aradmegye alispánja, Szathmáry Gyula kir. tanácsos a megye központi hivatalához közigazgatási gyakoronokká nevezte ki.

— A vasuti üzletvezetőségek. Szegedről irják: A hadügyminiszter tanácskozást folytat a magyar kormányval, hogy a vasuti üzletvezetőségeket vasuti igazgatóságokká változtassák át és székhelyük a könnyebb mozgósítás érdekében, azokban a városokban legyen, ahol hadtestparancsnokságok vannak. Szegeden ez a hír nagy megütközést kelt, mert attól tartanak, hogy az üzletvezetőséget elviszik onnan.

— Ellenőrzési szemlék és a választások. A honvédelmi miniszter — mint azt Aradmegye hatóságához tegnap lektüldött egy leiratában tudatja — a képviselőválasztói mozgalmakra és a küszöben levő választásokra való tekintettel, a hadügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy az október 15-től november 6-ig terjedő időszak alatt megtartani szándékozott ellenőrzési szemléket szüntessék be. A hol tehát az ellenőrzési szemlék, a honvédségeket is beleértve, erre az időre esnének ott a tartalékosok a szemlére való megjelenés kötelezettsége alól felmentetnek és utószemlére sem fognak az idén behivatni.

— Templomszentelés Mácsán. A mácsai új róm. kath. templom felszentelése vasárnap nagy pompával ment végbe, melyre Aradról is igen sokan rándultak át. Délután népes banket volt. Az első felköszöntőt Dessewffy püspök mondotta gróf Károlyi Tiborra, kinek bűkezségéből a templom létesült. Károlyi Tibor gróf lendületes szavakban a püspökre emelte poharát, a kit ez ünneplésség közepette táviratilag értesítettek, hogy őt a király valóságos titkos tanácsosi ozzimml tüntette ki. Kun kanonok éltette a nemes szívű grófnét, gyermekeit, unokáit és a jelenlévő Almási Béni-

né grófnót, mint az árvák és elhagyatottak védangyalát.

— **Önálló árvaszék Csabán.** A belügyminiszter nevezetes rendeletet adott ki a héten. Ugyanis mint csabai levelezőnk jelenti, először megengedte az országba, hogy a nagyközségi szervezettel bíró Csabán önálló elnök és két ülnökkel bíró árvaszék legyen. Perczel belügyminiszter az 1877. évi XX-ik törvényosikkben lefektetett elvet stipulál, most, hogy nagyközségek külön árvaszékkel kezeljék vagyonaikat. Miután a csabai árvatömeg sokkal nagyobb, mint némely felsőföldi vármegyék árvaszéki forgalma, a tartalékalap kiemlével felhasználásával képes községi pótló nélkül szervezni árvaszékét. A belügyminiszteri leirat az egész községben tetszéssel találkozott, mert régi vágya Csabának a külön árvaszék.

— **Öngyilkosság a Baross-parkban.** Egy 69 éves, teljesen őrz aggyastán vetett véget tegnap délután 2 órakor életének. Onnaga ellen a fegyvert, hogy megszabaduljon szenvedéseitől. Weiss Leman aradi kereskedelmi utazó tegnap délután a Baross-parknak a Grünberger-uszoda háta mögött levő köröndben egy padon föbe lőtte magát. Az öreg már délben ott sétálgatott a park sétányain a játszó kisdedeket nézve, majd mikor a gyermekesereg eltávozott, gondolatokba mélyedve járt fel-salá. Aztán leült az említett köröndben elhelyezett padra, ki a batyuját letette maga mellé a sét milliméteres revolverével jobbra balra nézve, majd mikor a lövésre figyelmessé lett parkőr találta meg a pad mellett a földön elterülve, kezében a még füstölő revolverrel. Rögtön a rendőrségre futott, honnan Ötvös Dániel dr. kertületi orvos és Berecs Ferencz readórhadnagy megjelenve, az öngyilkos irományaitól megállapították, hogy Weiss Lemannak hívják. Hogy mi vitte az ősz embert az öngyilkosságra, azt ozimzés nélkül hátrahagyott írása egy levelező lapon mondja el egész töredelmesen. A levél, mely németül van írva, szó szerinti fordításban így hangzik:

„A bennlevő levelező lapot kérem postára tenni. Jelenleg 69 éves vagyok; kegyetlen köszvény kinos Szőlővárosomban segítségért folyamodtam, de sajnos nem találtam hogy gyógyulást kereshesek egy fűrdőben. Mint egy koldussal, úgy bántak velem s nem mint a Chevre tagjával. Ez a valóság. Isten engem úgy segítjen!

Weiss Lemann.”

Volt az öreg batyujában még több levél, melyeket rokonainak, és ismerőseinek hagyott; többi közt egy Leopold Mór aradi szeszgyárosnak szímezve. A levélben [köszönetet mond az ajándékba kapott 5 frtért, mert így alkalma volt a revolvert venni, melylyel életét kioltathatja. Weiss Leman egykor jobb napokat látott, de tehetetlen öreg ember lett, ki csak teagódva mások segítségével tartotta fenn életét. A szabadságharokban az aradi 29. zászlóaljban mint altiszt szolgált végig harcolta a dicső napokat az utolsó perzig. Holttestét az izraelita temető halottas kamrájába vitték.

— **Sötét bűnök.** Undort gerjesztő bűnesetről értesít minket a gyaráti levelezőnk. Az eset ez: Ilcos János házában a minap megfojtva találták Borzó Persida hajadon, Mocz János mostoha leányának újszülött gyermekét és halva találták, magát a szerencsétlen anyát is, a ki a megtartott vizsgálat szerint elvérzés következtében hunyt el. A nyomban legnagyobb erélylyel megindított vizsgálat kiderítette, hogy Mocz János mostoha leányával bűnössé válik, hogy Borzó Persida gyermekének is ő a gyilkosa. A súlyosan kompromittált embert a csendőrség letartóztatta.

— **A lippai sörgyár.** Egy új sörgyár lett Lippán enapokban létesítve, mely gyártmányának izletessége ereje és tisztasága folytán csakhamar a sörivők kedvenz itálává lett s annyira hasonlít a híres pilzenéhez, hogy ma-

holnap azt a külföldi gyármányt ki fogja az alföldről egészen szorítani, miután hasonló jósga daczára tetemesen olcsóbb is. Mondhatni Kohn S. N., és társa valódi érdemet szereztek maguknak a lippai sörfőzde létesítésével a vidéken, mert most már nem fog annyi pénz a sörért külföldre küldetni.

— **Arverés a vasuton.** A magy. kir. államvasutak aradi állomásán e hó 21-én fogják elarverezni a kiváttatlan és kézbesíthetlen árukat.

HYMEN.

Goldir János jegyző, Goldis József gör. kel. román püspöki helynök öcsöse eljegyezte Nagy-Szalontán Popovics Ella kisasszonyt.

Gyovay Pál szentannai tanító eljegyezte Pellegrini Marietta kisasszonyt, Pellegrini Dávid aradi vállalkozó leányát.

Gründler Imre temesvári m. kir. posta és távirat tiszt tegnap délelőtt kötött házasságot az aradi anyakönyvi hivatalban Koszperda Emilia urnóval, néhai Koszperda Emil, Hunyadvármegye volt szolgabírójának hugával. Tanúk voltak: Nikolits Döme és Trutia Péter aradi ügyvédek.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Üdvöske, operette.

Szerda: Honthi háza, szinmű (elsőször.)

Csütörtök: Honthi háza szinmű (másodszor.)

Két tascó.

— Bemutató előadás, október 11. —

(Sz. I.) Izgató jelenetekben gazdag ez a dráma, melynek meséje motívumai különben egészen a régié. Előkelő uri gyerek piczi korában gasemberek köze kerül, csak hogy nem lopják el hanem az apa maga adja oda a tolvajnak, aki szobájába lopni jött. Erre az embertelenségre pedig a féltékenységből született bosszú viszi, azt hívén, hogy a felesége hűtlen volt hozzá és a gyerek nem is az övé. A párisi külvárosi tolvajéletből néhány háborzózatató jelenet van, melyek mellett a szerelem, szülei szeretet és gyermeki ártatlanság hol szentimentális erővel, hol naiv jósgal fogja meg a nézők nemesebb érzését. Nem a színházi gourmandnak való darab, de hiszen a színház közönségének java része nem is gourmandokból áll. A színházbajárók legnagyobb része szivesen ejt egy könnyet, mikor a testvére becstületéért bajba jutó Kerlov grófnéből gyermeke elvesztésénél a rémtület és fájdalom kitör és mindig nagyon sokan fognak örvendeni, mikor anya és fia egymásra találva ujjonganak az örömtől.

A bemutató előadásán is egészen telt ház hol borzongott, hol könnyezett, hol nevetett. Az előadás egészben gyorsabb menetű lehetett volna, egyébként sok érdekes és művészi szempontból figyelemreméltó mozzanattal bírt.

Paulainé Adorján Berta drámai ereje megrázó volt a fájdalom és öröm kifejezéseiben egyaránt. Nemes előkelő egyénisége az előadás összetartó közép pontja volt. — A közönség, mint mindig, most is nemcsak élvezte játékát, hanem tapsolta is.

A czimszerepekben, Fóti Frida és Biró Irén igen kedvesek voltak. Mindkettő hangjából kicsengett a gyermekkor közvetlen naivitása, a mellett mindegyikben meg volt a karakterbeli megkülönböztető vonás. Fótinak az előadásban nagyobb a beszédbeli rutinja, Birónak bár a hangjában sok a kellemesen osillogó szín, a változó érzelmek kifejezésére ügyelnie kell, hogy a hangnem szükség szerint változzék. A mily ridegek az egyenes vonalak a hullámosak mellett, olyan egyhangú a beszéd, mely mindig egy magasságban jár.

Mind a két ifju leány alaposan rászolgált a sok tapsra, melylyel a közönség kittintette őket.

Tompa, Horváth Paula, Láng

Etel, Nyárai, Iványi, Kövi, Szendrei és Szabó Laciné jól megfeleltek szerepeiknek, csak Balla volt szárazabb az elsőrendű fűrészpornál és merevebb a komlórudnál. Bámulatos, milyen szögleteket tud a karjaival és a lábaival kitalálni. A rendező megkímélhetné Kornist a szerepektől. — A kinek olyan rossz az emlékező tehetsége, hogy a segédorvos rövid szerepét elmondani képtelen, annak kár a szinpadra lépni.

TÁVIRATOK.

A király előtt.

Budapest, október 12. (Saját tud. táv.)

Az általános kihallgatások előtt a király kezébe letették ma az esküt az ujonan kinevezett titkos tanácsosok ugy mint Bánffy György gróf királyi főajtonálló mester és Posilovist György zágrábi érsek. Az eskü letételénél Bánffy Dezső báró miniszterelnök és Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy működtek közre. Az eskümintát Schultes udvari tanácsos olvasta fel.

A tegnapi nap.

Budapest, október 12. (Saját tud. táv.)

A fővárosban rendkívül élénk visszhangot keltett az az óriási mozgolódás és tevékenység, melyet a képviselő jelöltek és a választók az országnak több mint száz kerületében kifejtettek. A legélénkebb benyomás most az, hogy a szabadelvű párt rendkívül erősen van szervezve és nemcsak eddigi kerületeit fogja megtartani, hanem kétségkívül nagyon sokat fog hódítani is. Tegnap elmondott beszédek közül erősen kiemelkedik Apponyi Alberté, a ki kijelentette, hogy nem revizionista; meggyőződése szerint a kormány föltétlenül felemeli a kvótát. Ezután megtámadta a kormányt a Vaskapuért, a pénzügyminiszter nyilatkozataiért stb. Hegedűs Sándor határozottan kijelentette, hogy ellenzi a kvóta fölemelését, hasonlóképen nyilatkozott Gajári Ödön is Budapesten Morzsányi és Podmaniczky beszédeit hallgatták óriási figyelemmel, nevezetes mozzanat az is, hogy Ugron és Eötvös együt szervezik a szerbek között a radikális ellenzékét.

Szerencsétlenség építkezésnél.

Budapest, okt. 12. (Saj. tud. táv.)

A Dob-utcában egy épülő háznál az állvány, melyen a munkások rajta voltak, leszakadt. Egy munkás meghalt. Többen súlyosan megsérültek.

A sakkverseny.

Budapest, október 12. (Saj. tud. táv.)

A sakkversenyben Csigorin megverte Walbrodhot, Maróczy Albint, Pillsburg Marczot, Tarrasch Poppelt és Winaver Noat.

Örült a királyi lakban.

Budapest, október 12. (Saj. tud. táv.)

Egy örültet vittek ma el a királyi várpalotából, aki mindenáron a királyhoz akart bejutni, hogy bemutassa neki tanálmányát: az örökmozdonyt.

A szellem elvadulása az egyetemen.

Budapest, október 12. (Saj. tud. táv.)

Az egyetemen a minap lefolyt választásoknál, midőn az ifjuságnál a vallási türelmetlenség erősen kitört, T. D. joghallgatót megsértette P. G. jogász A sértett elküldötte segédeit P.-hez, ki azonban azt jeletette ki, hogy elveit tilt-

ják, hogy szidónak elégtételt adjon. A megsértett joghallgató ma az utcán vett magának elégtételt, megkorbácsolta sértegető ellenfelét.

Kassics pöre.

Budapest, október 12. (Saját tud. táv.) Kassics rágalmazásért és becstelenséért bepörölte Podmaniczki bárót, kit most a képviselői immunitás nem véd. A tárgyalás e hó 17-ikén lesz.

A gyilkos villamos.

Budapest, október 12. (Saj. tud. táv.) A villamos vasutnak ma megint áldozata van. A külső Váci-úton elgázolta Pollák Pannit.

Hat krajczárért.

Budapest, október 12. (Saját tud. távirata.) Hat krajczárja volt Szabó Péter gyári munkásnak Szabó Gáspárnál, a melyet nem tudott megkapni. Eszen annyira feldühödött, hogy a köztemető uton hasba szurta a hat krajczárért.

Károlyi gróf a néppárt ellen.

Nagykároly, október 12. (Saj. tud. táv.) Károlyi István gróf elmondotta programbeszédét, melyben a legnagyobb megvetéssel nyilatkozott a néppártról. Kifejtette, mennyire nemzetietlen, mennyire hazug tözekvéseiben, melyeket a haza ellen való bűnnek jelentett ki. A beszédet a nagy nagyszámu hallgatók óriási lelkesedéssel fogadták.

A czár.

Potsdam, október 12. (Saj. tud. táv.) A csári pár tegnap este tíz és félórakor ideérkezett és az új palotába szállott, tiszteletükre diszéladás volt.

Halál a templomban.

London, október 12. (Saj. tud. táv.) A canterburg érseket ma délelőtt a havarteni templomban tartott istentisztelet alatt szélhűdés érte. Az érseket a plébániára vitték, a hol csakhamar meghalt.

Zavarok a Balkánon.

Páris, okt. 12. (Saját tud. táv.) A «Havasügynökség» jelenti Athenből: Gonla Groncas macedon bandavezért szombaton egy útközben megölték. Fejét szuronyra tűzték és Grevenába vitték Groncas bandája mind a zonálat Siadisek felé vonul előre.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Gyenes Lajos ország jelentése. —

Budapest, október 12.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kiáltak, a véteikérv szintén jó volt, s az irányzat megszilárdult. Elkelt ca 40,000 métermázs buza 2 1/2—5 krajczárral drágábban.
Határvidéküzlet: Amerikai szilárdabb jegyzésekre az itteni borult időjárás következtében nálunk is szilárdan indult az üzlet s élénk kereslet mellett úgy zárult is.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	7.40—7.42
Tavaszi buza	7.81—7.88
Buza május—júniusra	—
Tavaszi tengeri	—
Ószi tengeri	4.01—4.02
Tavaszi zab	5.84—5.85
Ószi zab	5.57—5.58
Tavaszi rozs	6.52—6.54
Ószi rozs	6.88—6.85
Tavaszi repce	10.90—

Értéktőzsdé: Csakély kereslet mellett az ártolyamok lanyhák.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	861.20
Magyar hitelrészvény	398.75
Osztrák államvasut	868.25
Lombard	—
Jelszlog hitelbank	—
Rima-Marányi	—
Villamosvasut	—

— Gazdasági állapot Pécskán. Levelezőnk írja: Az őszi szántásnak a legszebb idő kedvez. A kukorica legnagyobb részben már a magtárban van, szerencsétlenségére igen sok gazdának, mert az esős időben lerakott tengeri igen sok helyen csirázni, penészedni kezd. Némely gazdának eddig is tetemes kára van. A sok eső, az állandó kukorica forgatás igen sok dolgot ad a munkásoknak s ez az oka, hogy heti vásáraink igen gyengék. A tegnapi piacra alig hozatott be mint egy 3—4000 mm. buza, mely mázsánként 6 frt 60 kr 6 frt 80 krjával felében vevőre talált. Nagy volt a behozatal új kukoriczátlan, mely esővesztől mázsánként 1 frt 50 kr 1 frt 80 krjával adatott el, míg százanként 45—50 krjával adatott el. Rozs, árpa számba alig vethető kis mértékben hozatott piacra. A gabona vásárnál élénkebb a baromfi piac, hol különösen liba hozatott nagy számmal. Felhozatott mintegy 70—80 pár kövér s eladatott páranként 5—6 frtjával, míg a sovány párja 3—3 frt 40 kr. Csirke párja 50—65 kr.

— Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállítatott 1896. szeptember 16-tól 30-ig 21,468 személy, bevétel 2182 frt 75 kr. Szállítatott 1896. szeptember hó 16-tól 30-ig 20986 személy, bevétel 2201 frt 60 kr. 1896. január 1-től szállítatott szeptember hó 30-ig 850706 személy, bevétel 83995 frt 70 kr. Szállítatott 1895. január 1-től szeptember 30-ig 388452 személy bevétel 38498 frt 55 kr. Szállítatott 1896. szept. 16-tól 30-ig 2786800 kilogramm teher, bevétel 1267 frt 58 kr. Szállítatott 1896. szept. 16-tól szept. 30-ig 2762880 kilogramm teher, bevétel 1870 frt 88 kr. Szállítatott 1896. jan. 1-től szept. 30-ig 62236220 kilogramm teher, bevétel 26288 frt 77 kr. Szállítatott 1895. jan. 1-től szept. 30-ig 44681010 kilogramm teher, bevétel 21875 frt 41 kr.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— Október 12. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (súlyban) — krig. Fialat nehéz (paronként 320 kilogramm feldli súlyban) 55—56 krig. Fialat közep (paronként 251—320 kilogramm súlyban) — krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krig. (pár aként 400 kilogramm feüli súlyban) — krig. Öreg közép (paronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Közép (paronként 220—220 kilogramm súlyban) — krig. Könnyű (paronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (paronként 320 kilogramm terjedő súlyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi október hó 7-én volt készlet 5428 darab, 1896. évi október hó 8-án elszállítatott 168 darab, 1896. évi október hó 9-én maradt készletben 5274 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Élénk.

S z e z z e t.

— Október 12. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, krosnyber 51 forint — krajczár horod nélkül, per 100 liter % beleértve 25 frt fogyasztási adót. Száritott moslák 5 frt 20 kr. métermázsánként.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 12. d. u. 5 óra.

Buza bányági új	7.10—7.50
Buza tiszavidéki	7.25—7.80
Buza pestvidéki	7.20—7.55
Buza fejmegyei	7.20—7.55
Buza bácskai	7.25—7.65
Rozs új, elsőrendű	6.30—6.35
Rozs új, másodrendű	6.20—6.25
Arpa takarmány	4.10—4.40
Arpa égetni való	5.20—6.—
Arpa sörfőzdei	6.50—8.—
Zab	5.45—6.—
Tengeri bányári	8.80—8.90
Tengeri másnemű	8.70—8.75
Káposzta-repce bányági	10.80—11.—
Köles	—
Buza márczius—április	7.37—7.38
Buza szeptember—október	7.57—7.59
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.52—6.53
Tengeri május—június	4.—4.01
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	5.85—5.86
Zab szeptember—október	5.55—5.57
Káposzta-repce augusztus—szeptember	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. október 12.

Magyar aranyárjárdék 4%	121.90
Magyar krownárjárdék 4%	99.16
Magyar arany 4 1/2%	122.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.—
Magyar keleti vasut 1876.	121.—
Magyar földtöhermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmagyváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtöhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresemény-sorsajegy kölosón	155.25
Tiszassabályozási és szegedi kölosón	138.—
Osztrák papírjárdék	101.25
Osztrák járadék ezüst	101.25
Osztrák járadék arany	122.75
Krownárjárdék	101.—
1860-iki államsorsajegyek	144.50
Osztrák-magyar bankrészvény	942.—
Magyar hitelbank részvény	397.75
Osztrák hitelbank részvény	382.80
Osztrák-magyar államvasut	362.—
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	9.52
Német birodalmi márka	52.90
London	119.85
Páris	47.55

LÉGTŰNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	L é g n y o m á s milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasab	legalantabb	legmagasab	legalantabb
Okt. 3	763.7	762.0	22.6	12.2
" 4	64.2	63.5	23.7	14.9
" 5	62.9	60.5	23.8	16.4
" 6	67.5	66.0	19.8	14.2
" 7	67.3	66.7	20.3	11.3
" 8	67.6	65.8	22.8	12.8
" 9	67.8	63.4	21.5	13.4

Hó és nap	S z é l		Felmézet	Csapadék	Észrevétel
	iránya	erőssége			
Okt. 3	DK.	5	félborult	—	—
" 4	DK.	4	derült	ny.	este csepogés
" 5	DK.	6	borult	ny.	este csepogés
" 6	N.	3	félborult	5.5	reggel esik
" 7	N.	3	félderült	—	—
" 8	EN.	8	félderült	—	reggel ködös
" 9	K.	3	derült	—	—

POSGAY LAJOS dr.

Aradvárosi színház.

Bérlét 11. szám. Bérlét 11. szám.

Kedden, 1896. évi október hó 13-án

Az üdvöske.

Operette 3 felvonásban. Irták: A. Duru és H. Chivo. Fordította: Rákosi J. Zenéjét szerző: Audran Edmund. Karagy: Bolegh Gusztáv.

SZEMÉLYEK:

Loran	Nyáray A.	Roco	Csatár Gy.
Fiamotta	Csik Irén.	Pippo	Hunyadi Ji.
Frittellini	Iványi A.	Bettina	Inkei G.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 12. —

Központi szálloda: Tabajdi Gyula jegyző, Gyorok. Petkovics István földbirtokos, Borosjenő. Augner István János kereskedő, Kikinda. Tabajdi Károly jegyző, Perog. Nagy Lajos jegyző, F-Gyarmat. Misit György jegyző, Nadab. Káslay Béla főszolgabíró, Ternova. Grimm Gusztáv könyvkereskedő, Budapest. Csukay Sándor földbirtokos, Radna. Nikolcanu György mérnök, Bukarost. Goroin C. mérnök, T-Szeverin. Gróf Könyegess Fidéi birtokos, Budapest.

Fehér Kereszt szálloda: Herzfeld Ignác földbirtokos, Budapest. Stern Gyula kereskedő, Budapest. Vagner Béla földbirtokos, Szeged.

Vass szálloda: Horváth József kereskedő, Debrecen. Abeles Arthur kereskedő, Budapest. Kraosmári László kereskedő, Budapest. Köbel József kereskedő, Budapest. Gáll József kereskedő, Budapest. Krammer Mór kereskedő, Budapest. Weigel Henrik kereskedő, Budapest. Guttman Gyula kereskedő, Budapest. Sanka Vilmos birtokos, Csormó. Bekker János birtokos, Sajtény. Leitenberger József vállalkozó, Grács. Fodor József kereskedő, Bécs. Heinrich Ottó kereskedő, Bécs. Kohn Jakab kereskedő, Brunn.

Magyar Korona szálloda: Bodány Ferenc földbirtokos, Eszék. Gottlieb Vilmos fakereskedő, Budapest. Nánai János fakereskedő, Budapest.

Három Király szálloda: Popovits Román tanító, Méhkerék. Nikolits János özipész, Temesvár. Lamoli Péter földműves, Német-Perog. Kirsohner Adolf mézárós, Kétfél. Zellinka József szabó, Piski. Flang Armin kőrrosz és családja, Hídegyut. Klein Simon kereskedő, Balgótarján. Mihájlovi István tanító, Lelasinoz. Fehér Andor kereskedő, Budapest. Poskocsil Károly géplakatos, N-Perog. Hurocska Samu ácssegéd, Szemlak. Schneider Agoston lakatos, Lippa.

Felölös szerkesztő: **Vass Géza.**

Jó házból való fiúk

előnyös fizetési feltételek mellett felvétetnek az

„Aradi nyomda részvénytársaság”

könyvnyomdájában és könyvkötészetében.

1418

Hires legkedveltebb hazai pezsgő.
 Francia mód szerint készítve

PRÉDA.

Dr. Ludwig Willibald Nagy-Maros.

Kapható Aradon: **Éles Armin, Dürr Testvérek, Fehér Gyula** uraknál s minden előkelő vendéglőben.
Saját pavillon a millenniumi kiállításon.

Az acsuvai
uradalmi erdőségben
 (400 szamos terjedelemben)
a bük- és makkoltatás
 bérbe adandó.

Bővebbet
 Kátai Ferdinánd és Társánál
 1439 Acsuva, u. p. Gurahoncz.

Választási zászlók
 készítettnek
 minden minőségben
 és árban

Berán Antal
 kárpitos és díszítő műhelyében
 Aradon, Szabadság-tér 20.

Sürgönyosim: Berán.
 Sürgönyosim: Berán.

22693/1896. s. z

Hirdetmény.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat érdeklő 1896. évre érvényesített általános jövedelmi pótdadó kivetési lajstrom az 1883. évi XLIV. t.-cz. 16. §-a értelmében a városi adóügyi osztály I. sz. helyiségében azon czéltől tétetik ki folyó évi október hó 10-én kezdődő 8 napra, hogy azt ezen idő alatt az érdekeltek tekintetvén, esetleg kifogásaikat a kir. pénzügyigazgatásnál előterjeszthessék.
 Arad, 1896. évi október hó 6-án.

A városi tanács.

KRISPIN JÓZSEF
ARADON
 Deák Ferencz-utca 28. szám a. saját házában lévő

Z E N E M Ű
 és
hangszerkereskedésében
 mindennemű **hangjegyek** és **hangszerek** legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Hangszerek becsereítetnek.
 Zongora hangolások és javítások helyben és vidéken elvállaltatnak.
 Árak: zongorák 50 frttól 1000 frtig, havibér 3 frttól felfelé. Hegedű, fuvola 4 frttól fejjebb.
 Kölosönkönyvtár használati díja havonként 80. kr., kötetenkint 5 kr. 1100

Magyar királyi államvasutak
 126871/96. sz.

Hirdetmény.
 (A magyar királyi államvasutak szállítási irodája a Lipót-városban.)

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a Lipót-városban (V. Arany János-utca 19. sz. a.) szállítási irodát rendezett be, ahol gyors- és teherdarabú szállítmányok az összes állomásokra feladhatók. Ez iroda, előleges értesítés ellenében jutányos szabványárak mellett gondoskodik a küldemények háztól való elszállításáról és közvetíti úgy a helybeli mint az átmenő vámköteles küldemények elvámolását.
 Budapest, 1896. szeptember 20-án.

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetés.

Aradmegye törvényhatósága 409/896. kgy. határozatával 100 frt évi fizetés és esetenként 80 kr. látogatási díj mellett, egy községi okleveles szülésznői állás rendszerezését engedélyezvén, annak betöltésére határidőül folyó évi november hó 7-én d. u. 3 órára a község házában ki-tűzetik.

Pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint kellően felszerelt kérvényüket. Tekintetes Kállay Gyula ternovai járási főszolgabíróhoz czimezve a választást megelőző nap déli 12 órig benyujtsák, mert a későbbben érkezők figyelmen kívül hagyatnak.
 Agris, 1896. október 6-án.

2442 **Az előjáróság.**

135/896 kgy. sz.

Árverési hirdetmény.

Vinga r. t. város képviselő testületének 135/96 kgy. számú határozatából kifolyólag a vásári vámszedési jog 1895. évi október hó 15-én d. e. 9 órakor a város-ház tanács termében nyilvános szóbeli árverésen 1896. november 1-től 1899. évi október 31-ig terjedő időre bérbe adatik. Az általános feltételek a hivatalos órák alatt a kiadó hivatalban betekint-hetők.
 Vingan 1896. évi október hó 2-án.
 1422 **A városi tanács.**

LÉGSZESZ ERŐRE
 4 NAGY ÉS 1 AMERIKAI GYORSSAJTÓ.
 TOVÁBBÁ

BETÜTÖMÖNTÖDE.
 LEGOLCSÓBB
 KÖNYVNYOMDA
 AZ

KÖNYVNYOMDAJA
 KÉSZIT
 MENYEGZŐI ÉS BÁLI
 MEGHIVÓKAT,
 VALAMINT
 TÁNCZRENDEKET.

SIMITÓ,
 PERFORÁLÓ,
 FÜZŐ, VAGÓ
 ÉS MÁSEGYÉB
 KISEBB ÉS NAGYOBB
 SEGÉD GÉPEKKEL
 VAN FELSZERELVE
 AZ

TELEFON
 151.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 JOZSEF FŐHERCEG-ÚT 22. SZÁM.
 MINDENMŰ
 Az aradi és csanádi
 egyesült vasutak palotájában.

TÁBLÁZATOK
 BÁRMELY NAGYSÁGBAN
 A LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT
 SZÁMITTATNAK.

DÚSAN
 BERENDEZETT
 KÖNYVKÖTÉSZE
 ELVÁLLAL
 MINDENMŰ DISZMUNKÁKAT.
 UGYMINT IRÓMAPPÁ,
 ÉKSZERDOBOZ, KÉPKERET ÉS
 BÚRDOMBORMŰ.

ARJEGYZÉKEK,
 NAPI- ÉS HETILAPOK,
 TERJEDELMES MŰVEK,
 ELBESZÉLÉSEK
 CSINOS, DISZES ÉS IZLÉSES
 KIÁLLÍTÁSBAN OLCSÓ ÁRAKON.

„ARADI KÖZLÖNY”

KIADÓHIVATALA

*Célunk:
 Drág, tiszta,
 hibátlan és
 olcsó munkát
 készíteni.*

DISZKORMÁNYOK, RÉSZVÉNYEK,
 DISZMUNKÁK,
 TÖBB SZINNYOMÁSBAN.

FELVESZ
HIRDETÉSEKET
 RENDKÍVÜL
 OLCSÓ ÁRAKON.
 AZ
 ARADI KÖZLÖNY
 KIADÁSÁNAK ÁRA:
 Egész évre . . . 12 frt.
 Fél évre 6 „
 Negyed évre . . . 8 „
 Egy óra 1 „
 VIDÉKRE POSTAI SZÉTKÜLDÉSSEL:
 Egész évre . . . 14 frt.
 Fél évre 7 „
 Negyed évre . . . 8-50 „
 Egy óra 1,20 „
HIRDETÉSI
ÁRAK:
 6 hasábos petit sor egy-
 szeri közlésnél 10 kr. mi-
 den következőnél 8 kr.
 Nyitótér sora 20 kr.
 Bélyegdíj külön 20 kr.
SZERKESZTŐSÉG:
 Az aradi és csanádi
 egyesült vasutak palo-
 tájában.
 TELEFON
 257.

BELÉPTI JEGYEK.
CZÉPKÁRTYÁK,
 NÉVJEGYEK,
 VALAMINT MINDENMŰ

NYOMDAI MUNKÁK
 IGEN OLCSÓ ÁRBAN.

GYÁSZJELENTÉSEK
 FOLYÓIRATOK,
 KÖNYVEK,
 ZÁRMÉRLEGEK,
 KÖRLEVELEK,
 KERESKEDŐI, NYOMTATVÁNYOK,
 SZÁMLÁK,
 LEVÉLPAPIROK ÉS BORITÉKOK,
 JEGYZÉKEK,
 VONALOZOTT ÜZLETI KÖNYVEK
 MEGRENDELÉS SZERINT.
 KERESZTELŐI
 ÉS
 ELJEGYZÉSI KÁRTYÁK
 IZLÉSES KIVITELBEN.
 SZINLAPOK,
 FALRAGASZOK,
 MENUK,
 PROGRAMMOK.

KÖNYVNYOMDÁNK
 A
 LEGDIVATOSABB
 KÖRZETEKKEL,
 BETŰFAJOKKAL
 ÉS DISZITMÉNYEKKEL
 RENDELKEZIK.

MINDENMŰ
VIDÉKI MEGBIZÁSOK
 PONTOSAN
 TELJESÍTETNEK.

Az „ARADI KÖZLÖNY”-re bármely naptól lehet előfizetni.